

La identitat de gènere

Sóc una dona... però , i això, què significa?

Si ens ho mirem des d'una perspectiva biologicista, sóc una dona per què he nascut així. Els meus gens diuen que sóc una dona, els meus òrgans sexuals diuen que sóc una dona , el meu aspecte físic és el d'una dona i consegüentment, la meua manera d'actuar és la d'una dona (dintre de la variabilitat d'actituds de dona determinades, que la societat ens proporciona).

Si això fos només així, la meua identitat, la meua vida, el meu futur i el de les dones que vindran després de mi, estaria determinat. Hauria arribat a ser el que sóc i com sóc només pel fet que en un moment determinat, un espermatozou que portava un cromosoma X va arribar abans que el que portava la Y. I ja no hi podria fer res, només que comportar-me/nos i sentir-me/nos dins d'un ventall d'actituds possibles fixes encara que modelades per la societat.

Però, és possible que veure-ho d'aquesta manera no ens deixés veure més enllà. Només pel fet de dir-ho així: "sóc una dona", me'n adono que estic fent ús d'una convenció, d'una paraula, d'un acord al que hi hem arribat entre tots (la societat) al llarg del temps; estic fent ús d'un terme al que la societat mateixa ha dotat de significat i ha atribuït unes característiques i connotacions; i que aquestes característiques depenen de cada moment.

Llavors, què és el que "dona" significa?... és una de les categories a les que estic adscrita, que posseeix una sèrie de característiques amb les que em puc identificar (en contraposició a les característiques de no-dona) i que m'han sigut aportades al llarg de les meves interaccions amb els demés; al llarg de totes aquestes interaccions, he après com es comporta una dona i com es desitjable o no que es comporti. El meu concepte de dona ha estat construït a partir de les meves interaccions amb els altres, a partir de la comprensió i interiorització de les paraules que definien cadascuna de les actituds.

Amb els meus pares sóc filla i no fill, he après a cuinar i a cosir perquè era el que s'esperava de mi i el que s'esperava d'ells en el seu rol de pares, he après que hi ha una diferència entre els subjectes "homes" i els subjectes "dones" pel que fa a les atribucions dins la família; em van posar unes arracades només néixer i probablement em van regalar una nina. Amb els meus amics sóc amiga i no amic, he après que amb els subjectes que s'identifiquen (i que jo percebo i identifico) dins la mateixa categoria sexual, puc tenir un grau de familiaritat diferent que amb els de la categoria contrària, que si el que vull és lligar, hauré de tenir unes actituds determinades que s'atribueixen als subjectes "dones" vers els "homes" en situacions similars. A la feina, he entrat buscant uns objectius diferents dels que hagués buscat si em considerés un home, perquè no em calia buscar objectius diferents d'aquests, també se m'ha tractat diferent que si hagués estat un home fent la mateixa feina. Amb la meua parella, en tant que pertanyent a la categoria d'heterosexual, he buscat un individu del sexe contrari, ja que sense adonar-me'n, he assumit la construcció que es fa de dona heterosexual. Vers el que he vist a la televisió o llegit als diaris, he après que és cada cop més desitjable que les dones es mostrin menys febles del que ho era fa un temps.

A identificar-me amb aquestes característiques avui, hi he arribat avui, ni ahir ni al 1960; tot amb el que em puc identificar ha estat construït socialment al llarg de la història i m'ha construït a mi com a dona (i heterosexual, i occidental, i de classe mitjana...) avui i en cada moment del dia i, "casualment" la meua identitat (o identitats depenent de l'escenari) respon a les característiques dominants del concepte dona en el meu context històric i cultural.

Les característiques que em defineixen com a dona no han estat sempre les mateixes (no sempre he volgut veure'm i que em veiessin com ara), les meves idees actuals han anat sofrint adaptacions i han emergit de les interaccions i negociacions al llarg de la meua història; la qual cosa invalidaria d'alguna manera el fet que les meves característiques de dona estiguessin determinades des del moment de néixer.